

Tema: Jėgos ir taikos šalininkai. Konfliktas

2 dalis. Konflikto žmogiškoji kaina

Konfliktuose, kurie plečiasi ir tampa smurtiniai, žmonės, vertindami padėtį, kartais pradeda laikytis „juoda-balta“ požiūrio, priklausomai nuo to, ką jie mano esant „gera“ ar „bloga“. Kodėl šis dvipusis požiūris iš esmės yra netinkamas norint suvokti žmogiškąjį konflikto aspektą ir visą jo sudėtingumą?

Ko bus išmokta?

Mokiniai galės:

- suprasti etinį konflikto aspektą;
- analizuoti, kaip konflikto metu skirstoma į kategorijas ir supaprastinama ir kokį poveikį šie veiksmai daro visuomenei;
- suvokti, kaip smurtinio konflikto metu įvairiu mastu nepaisoma žmogiškojo aspekto ir žmogaus teisių.

Siūlomos mokomosios priemonės

Mokomoji priemonė Nr. 3: plakatai, iliustracijos.

Mokomoji priemonė Nr. 4: nuotraukos, trumpi aprašymai.

Mokomoji priemonė Nr. 5: tekstų ištraukos, objektai, meno kūriniai.

Mokomoji priemonė Nr. 6: ištraukos iš vaikų literatūros kūrinių.

1 grupės užsiėmimas „Priešai ir sąjungininkai“ (trukmė –10 minučių)

Paprašykite, kad mokiniai, atsižvelgdami į dabartinius ir ankstesnius įvykius, sugalvotų priešų ir sąjungininkų pavyzdžių. Suskirstykite mokinius į mažas grupes, paprašykite įsižiūrėti į propagandos plakatus, pateiktus pagal mokomąją priemonę Nr. 3 (ir (arba) kitoje vizualinėje ar rašytinėje medžiagoje, kurią norėtumėte panaudoti, vaizduojančioje priešų / sąjungininko santykius), ir išnagrinėti juos atsakant į toliau pateiktus klausimus.

- Kaip juose vaizduojamas priešas? Kokį poveikį norima padaryti? Ar šis paveikslas to meto žmonėms darė didelį įspūdį? Kodėl? Ką jis atskleidžia apie to meto politines aplinkybes?
- Kaip juose vaizduojamas sąjungininkas? Kokį poveikį norima padaryti? Ar šis paveikslas to meto žmonėms darė didelį įspūdį? Kodėl? Ką jis atskleidžia apie to meto politines aplinkybes?

Šį užsiėmimą galite užbaigti paprašydami mokinių apmastyti ir aptarti, kaip šiandien vaizduojami priešai ir sąjungininkai. Kam šie vaizdai skirti ir kokios žiniasklaidos priemonės naudojamos šiais laikais? Paskutinis mokomosios priemonės Nr. 3 paveikslas (Šveicarijos politinės partijos UCD kampanija) ar kokie nors kiti pavyzdžiai gali būti naudojami kaip pagalbinių diskusijos priemonė.

2 grupės užsiėmimas „Aukos“ (trukmė – 20 minučių)

Per šį užsiėmimą mokiniai nustatys įvairias Antrojo pasaulinio karo aukų grupes. Jie taip pat suvoks, kaip karas skirtingu, tačiau vienodai tragišku būdu paveikė kiekvieną Europos kampelį, o tai leis išplėsti jų požiūrį ir į šį karą pažvelgti kaip į daugialypį ir tarpvalstybinį konfliktą.

Visų pirma pateikite mokiniams glaustą aukos apibrėžtį (žr. „Apibrėžtys“). Tuomet suskirstykite klasės mokinius į mažas grupes, kiekvienai grupei išdalykite mokomosios priemonės Nr. 4 paveikslus ir trumpus tekstus, kiekvieną paveikslą ar tekstą pateikdami atskirame lape, ir paprašykite mokinių surasti paveikslų ir tekstų poras. Klasės diskusijoje pasidalykite rezultatais ir paprašykite mokinių dar kartą apsvarstyti užsiėmimo pradžioje jiems pateiktą aukos apibrėžtį. Paraginkite juos kvestionuoti aukos sąvoką ir perkelti ją į platesnį kontekstą, įtraukiant kitas kategorijas, pvz., nusikaltimo vykdytojo, gelbėtojo ir nebylaus stebėtojo (žr. „Apibrėžtys“). Apsvarstykite su mokiniais mintį, kad kiekvienas žmogus gali priešintis viduje arba parodyti asmeninę valią tuomet, kai yra laikomas auka.

3 grupės užsiėmimas „Vaikai ir karas. Patirtis ir suvokimas“ (trukmė – 15 minučių)

Kaip elgiasi į konfliktą patekę vaikai? Smurtinio konflikto metu vaikai visų pirma susiduria su baime, kančia ir naikinimu. Jie taip pat yra ypač pažeidžiami ir nepasirengę tam, kad suprastų, kodėl vyksta karas, kas yra priešas ir kodėl. Per šį užsiėmimą mokiniai nagrinės vizualinius ir rašytinius šaltinius, kurie įvairiais būdais parodo vaikų, gyvenančių karo sąlygomis, pažeidžiamumą.

Suskirstykite mokinius į mažas grupes. Vienoms grupėms išdalykite mokomosios priemonės Nr. 5, o kitoms – mokomosios priemonės Nr. 6 medžiagą. Paprašykite jų išnagrinėti atitinkamus priemonių rinkinius ir, paruošus grupės atsakymus, atsakyti į toliau pateiktus klausimus (jie taip pat nurodyti mokomojoje priemonėje).

Mokomoji priemonė Nr. 5:

- ką atskleidžia teksto ištrauka?
- Ar galite vienu sakiniu perteikti kiekvieno objekto prasmę ir žinią?
- Kokį (-ius) ryšį (-ius) galite nustatyti tarp keturių elementų – teksto ištraukų ir dviejų objektų?

Mokomoji priemonė Nr. 6:

- koks konfliktas aprašomas kiekvienoje iš šių ištraukų?
- Kaip apibrėžtumėte vartojamą kalbą?
- Kokie yra įvairių tekstų skirtumai ir panašumai?

Surenkite klasės diskusiją, per kurią mokomosios priemonės Nr. 5 medžiagą nagrinėjusios grupės pristatytų savo atsakymus grupėms, kurios nagrinėjo mokomosios priemonės Nr. 6 medžiagą, ir paprašytų pateikti pastabas. Ir atvirkščiai. Tam, kad būtų padarytos diskusijos išvados, paprašykite sudaryti vaikų, gyvenančių konflikto sąlygomis, pažeidžiamumo priežasčių ir pavyzdžių sąrašą. Toliau plėtojant diskusiją liepkite surašyti atsakymus ant lentos.